

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	23809 Біологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23809
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія та здоров'я людини
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Хроленко Марина Володимирівна, Марків Віктор Степанович, Копійка Віра Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	13.11.2024 р. – 15.11.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/83068>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/83069>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Основним фокусом освітньо-професійної програми та спеціалізації є підготовка вчителя/викладача біології і здоров'я людини, закладів фахової передвищої, вищої освіти ... й забезпечення їх конкурентоздатності на національному, європейському та світовому ринках праці. Проведення ОПП «Біологія» узгоджується з місією та стратегією розвитку ДВНЗ «УжНУ». ОПП «Біологія» передбачає набуття досвіду практичної діяльності випускника як у освітній, так і в науково-дослідницькій сферах (підготовка компетентного професіонала, здатного вирішувати складні завдання й проблеми в галузі освіти, педагогічної діяльності або в процесі практичної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або використання інноваційних методів педагогіки у викладанні біології та здоров'я людини). Практична складова реалізується у спеціалізованих лабораторіях ЗВО біологічного спрямування та в педагогічних закладах освіти, з якими укладені угоди про співробітництво. Якість практичної підготовки здобувачів забезпечується тісною взаємодією з педагогічними установами, де серед співробітників є випускники ОПП «Біологія», залучені до проведення виробничих педагогічних практик в якості керівників практик здобувачів. Підготовка фахівця за ОПП «Біологія» для регіону є актуальною, для чого ЗВО проводить щорічний моніторинг ринку праці за відповідним напрямом. Освітній процес відбувається з дотриманням принципів академічної свободи та академічної доброчесності. Викладачі ОПП у ДВНЗ «УжНУ» мають достатні можливості для професійного удосконалення. Цьому сприяє ефективна система матеріального та нематеріального стимулювання їх досягнень у науковій та педагогічній сфері. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я співробітників і здобувачів; для здобувачів з особливими потребами ЗВО проводить удосконалення інфраструктури. ОПП активно розвивається, оновлюється. Позитивним є те, що ЗВО вже реалізує заходи щодо перспектив розвитку та удосконалення ОПП «Біологія»: оновлена тематика кваліфікаційних робіт з розширенням та переорієнтацією на педагогічну та методичну складову, розширення педагогічної практики (перехід до трьох видів виробничої (педагогічної) практики згідно професійної кваліфікації, яка присвоюється за ОПП - у закладах загальної середньої освіти, у закладах фахової передвищої освіти та у закладах вищої освіти). Висловлені зауваження не є критичними для проведення освітнього процесу за даною ОПП. Таким чином, ОПП «Біологія» відповідає критеріям з оцінювання якості освітньої програми

Недоліки

При наявній практиці отримання сертифікатів з освітніх платформ студенти не активно користуються практикою зарахування балів/тем/модулів за відповідними ОК. Незначне залучення фахівців-практиків закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти до проведення аудиторних занять. Низька публікаційна активність та участь здобувачів вищої освіти у наукових темах педагогічного та методичного спрямування, грантових програмах. На біологічному факультеті академічна мобільність здобувачів реалізується, але серед студентів даної ОПП таких учасників немає. Відсутній методичний кабінет з біології, обладнаний сучасними засобами навчання, зокрема інтерактивною дошкою.

Рекомендації

Зважаючи на наявність значної кількості Угод про співпрацю з іншими вітчизняними та закордонними ЗВО до кінця поточного навчального року розробити заходи щодо можливостей дистанційної академічної мобільності студентів (окремих модулів, ОК тощо). Активізувати висвітлення результатів науково-дослідної роботи здобувачів через публікацію матеріалів у періодичних виданнях педагогічного спрямування. Залучати до проведення не лише виробничих педагогічних практик, але і до аудиторних занять фахівців-практиків із закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти (наприклад, гостьових лекцій). Обладнати методичний кабінет з біології на біологічному факультеті та забезпечити його сучасними засобами навчання.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання

затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю відсутній. Освітньо-професійна програма «Біологія» відповідає вимогам 7 кваліфікаційного рівня за НРК. ОПП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/16195>) передбачає формування інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей, спрямованих на вирішення завдань сучасної української освіти. У ОПП «Біологія» редакції 2024 р. (введена в дію наказом ректора ЗВО №250/01-04 від 04.04.2024 р.) визначено набір програмних компетентностей (ІК, ЗК-01-ЗК-06, СК-01-СК-10) та програмних результатів навчання (ПРН-01-ПРН-16) відповідно спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціалізації 014.05 Середня освіта. Біологія та здоров'я людини. Згідно матриць відповідності ОПП кожна ОК забезпечує набуття мінімум трьох компетентностей та ПРН. Особливістю ОПП є «підготовка компетентного професіонала, здатного вирішувати складні завдання й проблеми в галузі освіти, педагогічної діяльності або в процесі практичної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або використання інноваційних методів педагогіки у викладанні біології та здоров'я людини. Програма передбачає набуття досвіду практичної діяльності випускника в освітній та науково-дослідницькій сферах». Відповідно особливостей ОПП щодо набуття здобувачами в тому числі навичок проведення досліджень у галузі біології, що є позитивним моментом для можливості керівництва випускниками ОПП підготовки учнями конкурсних експериментальних робіт, наприклад в рамках проведення МАН, у ОПП зазначено набуття ЗК-06, СК-01, СК-07, СК-08, ПРН-04, ПРН-06-ПРН-13, ПРН-15-ПРН-16. Результати навчання досягаються опануванням обов'язкових ОК (ОК1-ОК14) та додатково підкріплені вибірковою частиною ОК (ВК1 із загальноуніверситетського каталогу та ВК2-ВК6 із кафедрального каталогу). Для досягнення визначених компетентностей і ПРН за даною ОПП приділяється увага як переліку, так і змістовному наповненню ОК.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Зміст ОПП орієнтований на формування трудових функцій та професійних компетентностей професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОНУ №1225 від 29.08.2024 р., https://register.nqa.gov.ua/uploads/o/646-ilovertpdf_merged.pdf) та «Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №610 від 23.03.2021 р., https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf). У ЗВО розроблений та оприлюднений проєкт «Порядку здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій в ДВНЗ «УжНУ» (2024 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/83122>). Назви професій у ОПП відповідають чинному Національному класифікатору України/ «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>). Згідно професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» здобувачі ОПП набувають таких компетентностей (навчальний план 2024 р.): 1) А1. Мовно-комунікативна компетентність здобувачів ОПП формується під час провадження освітнього процесу державною мовою та ОК1 (робочі програми оприлюднені на сайті ЗВО <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/77042>); 2) набуття А2. Предметно-методичної компетентності забезпечується ОК5 та ОК2; 3) А3. Інформаційно-цифрова компетентність - формується ОК6, ОК11 та під час провадження освітньої діяльності за ОПП; 4) Б1. Психологічна компетентність - ОК3; 5) Б2. Емоційно-етична компетентність – ОК2 та ОК3; 6) Б3. Компетентність педагогічного партнерства – ОК4 та ОК5; 7) формування В1. Інклюзивна компетентність забезпечується ОК10 та ОК3, ОК4; 8) В2. Здоров'язбережувальна компетентність забезпечується ОК8, ОК9 та ОК10; 9) Г. Провадження освітнього процесу (Г1. Прогностична компетентність, Г2. Організаційна компетентність, Г3. Оцінювально-аналітична компетентність) – ОК12; 10) Д1. Здатність до навчання впродовж життя забезпечується опануванням здобувачами ОК циклу обов'язкових та вибірових дисциплін. Згідно «Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» отримання компетентностей за трудовими функціями: 1) А. Розроблення та оновлення програм навчальних дисциплін, підготовка навчальних і методичних матеріалів, Б. Викладання, консультативна підтримка студентів, В. Оцінювання результатів навчання, Д. Участь у роботі кафедри, інших колегіальних органів, професійних об'єднань, організація освітніх та наукових заходів - забезпечується у ОПП ОК1-ОК4, ОК6, ОК7, ОК8-ОК10, ОК13-ОК14 (Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої та вищої освіти); 2) Г. Виконання дослідницьких/творчих проєктів, оприлюднення їх результатів та забезпечення захисту авторських прав – забезпечується ОК11. Слід зазначити необхідність посилення педагогічної та методичної складової у дипломних кваліфікаційних роботах магістрів (теми кваліфікаційних робіт 20203 р., 2024 р., документи на запит, п. 6).

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Підготовка здобувачів за ОПП «Біологія» за спеціальністю 014 Середня освіта предметної спеціалізації «Біологія та здоров'я людини» другого (магістерського) рівня вищої освіти реалізується у ЗВО з 2016 року. Основний фокус освітньої програми – підготовка вчителя/викладача біології і здоров'я людини, закладів фахової передвищої, вищої освіти на рівні високих стандартів якості освіти й забезпечення їх конкурентоздатності на національному, європейському та світовому ринках праці. Особливістю ОПП є підготовка компетентного професіонала, здатного вирішувати складні завдання й проблеми в галузі освіти, педагогічної діяльності або в процесі практичної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або використання інноваційних методів педагогіки у викладанні біології та здоров'я людини; програма передбачає набуття досвіду практичної діяльності випускника в

освітній та науково-дослідницькій сферах. Згідно Статуту УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>, 2016 р., пункт 1.9) основними напрямками діяльності Університету є: підготовка фахівців з вищою освітою різних ступенів, за обраними ними спеціальностями, згідно з державними замовленнями та договірними зобов'язаннями; спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення та оновлення її знань, умінь і навичок на основі здобутої раніше вищої освіти (спеціальності) або професійно-технічної освіти (професії) та практичного досвіду; наукова та інноваційна діяльність, спрямована на соціально-економічний розвиток країни, ... досягнення параметрів дослідницького університету; фундаментальні дослідження і експериментальні розробки у сфері природничих, технічних, суспільних, гуманітарних наук. Місія ДВНЗ «УжНУ» протягом попередніх 70 років полягала в підготовці висококваліфікованих кадрів для Закарпатського регіону. Одне з концептуальних положень оновленої місії УжНУ вже як дослідницько-інноваційного університету - основним видом діяльності університету є наукова та освітня діяльність (Концепція інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 р.р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>, 2016 р.). Одними з стратегічних напрямів діяльності УжНУ згідно його Концепції інноваційного розвитку на 2015-2025 р.р. є створення системи інноваційної освіти та елітної підготовки фахівців; розвиток фундаментальних і прикладних досліджень як бази інноваційної діяльності; формування та реалізація в університеті повного інноваційного циклу в науковій і освітній діяльності; підтримка існуючих та формування нових науково-педагогічних шкіл. Таким чином, орієнтація та особливість ОПП узгоджуються з місією та стратегією розвитку УжНУ.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ОПП редакції 2024 р. оновлена з урахуванням рекомендацій різних груп стейкхолдерів. Так, на засідання робочої групи ОПП «Біологія» запрошуються представники органів студентського самоврядування (громадський декан Реган А. А., голова профбюро Гришечкина О. А., голова наукового товариства студентів та аспірантів Гуца О. В.), студенти 1 та 2 курсів денної та заочної форм навчання даної ОПП, представники роботодавців, викладачі кафедр біологічного факультету (документи на запит, п. 4). Під час перегляду та оновлення ОПП здобувачами було запропоновано внести до каталогу вибіркових ОК навчальних дисциплін «Менеджмент закладів освіти» (Кочан А.), «Методика проведення позакласної роботи з біології» (Лях Д.), «Академічна доброчесність» (Зеленчук Н.) – пропозиції враховано; голова ГО «Рутенія» Мірутенко В. В. представив результати анкетування та пропозицію щодо збільшення практичної складової навчання (витяг з протоколу №2 засідання робочої групи ОПП від 23.02.2024 р., документи на запит, п. 4). Згідно витягу з протоколу №3 засідання робочої групи ОПП від 26.02.2024 р. (документи на запит, п. 4) представники роботодавців (директор Закарпатського інституту післядипломної освіти Сивохоп Я. М. та директор Ужгородського ліцею ім. В. С. Гренджі-Донського Гринчук М. Й.) підтримали збільшення практичної складової навчального процесу (введення виробничої (педагогічної) практики у закладах середньої освіти (ОК12), виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти (ОК13) та виробничої (педагогічної) практики у закладах вищої освіти (ОК14), а також введення нових ОК (ОК3 «Психологія освітньої діяльності», ОК4 «Педагогіка сучасної школи», ОК5 «Методика навчання біології та здоров'я людини у закладах загальної середньої освіти», ОК6 «Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті», ОК7 «Методика викладання дисциплін біологічного профілю у закладах фахової передвищої, вищої освіти»).

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Під час формулювання мети та ПРН ОПП було враховано вимоги НРК, професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОНУ №1225 від 29.08.2024 р., https://register.nqa.gov.ua/uploads/o/646-ilovepdf_merged.pdf) та «Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №610 від 23.03.2021 р., https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf). При оновленні ОПП аналізуються тенденції розвитку спеціальності шляхом співпраці з академічною спільнотою в ході проведення конференцій, семінарів, стажування НПП в українських та закордонних ЗВО та наукових установах, співпраці з закладами педагогічного спрямування. Щорічно деканатом, гарантом та робочою групою проводиться аналіз насичення ринку Закарпатського регіону вчителями/викладачами навчальних закладів різного рівня освіти. УжНУ є одним з основних ЗВО Закарпаття, який здійснює підготовку висококваліфікованих біологів-педагогів, які будуть мати досвід практичної діяльності в освітній та науково-дослідницькій сферах. Під час організаційної зустрічі гарантом ОПП було зазначено, що під час формулювання цілей та ПРН ОПП було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм з підготовки магістра середньої освіти (Біологія та здоров'я людини), а саме було враховано досвід Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Львівського національного університету імені Івана Франка, Дніпровського університету ім. О. Гончара. При формуванні мети ОПП та її реалізації враховано досвід ряду іноземних навчальних закладів: Пряшівський університет (Словаччина), Кошицький університет ім. П.Й. Шафарика (Словаччина), Кошицький університет ветеринарії та фармації (Словаччина), Ніредьгазський університет (Угорщина), Тель-Авівський університет (Ізраїль), Університет Окленда (США), Університет Бабеш-Бойяї (Румунія), на базі яких розробники та члени робочої групи проходили стажування, виконували спільні наукові програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За Критерієм 1 Проектування та цілі освітньої програми ОПП відповідає рівню В. ЕГ констатує повну відповідність за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.4, 1.5 та часткову невідповідність за підкритерієм 1.2. ОПП програма має чітко сформульовані мету, особливості та орієнтованість, які відповідають місії та стратегії ЗВО. ОПП дає можливість досягти заявлені ПРН щодо підготовки висококваліфікованих біологів-педагогів з досвідом практичної діяльності в освітній та науково-дослідницькій сферах. Цілі ОПП та ПРН враховують позиції та потреби різних груп стейкхолдерів, тенденції ринку праці в регіоні та Україні загалом. До оновлення ОПП залучаються здобувачі, представники роботодавців, академічний персонал.

Недоліки

Недоліків щодо контексту Критерію 1 не виявлено.

Рекомендації

Для удосконалення ОПП «Біологія» ЕГ рекомендує продовжувати вивчати досвід акредитацій споріднених ОПП у інших вітчизняних та міжнародних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОПП згідно навчального плану, затвердженого у 2024 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/76454>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/76455>) складає 90 кредитів ЄКТС, з яких обсяг обов'язкових компонент складає 67 кредити (74,4%), обсяг вибіркових компонент ОПП - 23 кредити (25,6%). У 1-му семестрі передбачено 30 кредитів ЄКТС (19 кредитів на обов'язкові ОК та 11 кредитів на вибіркові початкові дисципліни), у 2-му семестрі – 30 кредити ЄКТС (18 кредитів на обов'язкові ОК та 12 кредитів на вибіркові початкові дисципліни); у 3-му семестрі з 15 кредитів ЄКТС (виробнича (педагогічна) практика у закладах середньої освіти; виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти; виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти). На виконання та захист кваліфікаційної роботи (ОК11, входить до циклу професійної підготовки) передбачено 15 кредитів ЄКТС. До обов'язкових навчальних дисциплін ОПП (67 кредитів) входять: 1) ОК циклу загальної підготовки (14 кредитів, з яких у 1-му семестрі заплановані ОК1-ОК3; у 2-му семестрі – ОК 4); 2) цикл професійної підготовки (53 кредити) підрозділяється на 36,5 кредити ЄКТС на обов'язкові дисципліни за циклом професійної підготовки (з яких 8 кредитів передбачено у 1-му семестрі на ОК 5 та ОК 9; 15 кредитів – у 2-му семестрі на ОК 6 – ОК8 та ОК 10; 15 кредитів – у 3-му семестрі всі на ОК 12-ОК 14 (виробничі (педагогічні) практики у закладах середньої освіти, у закладах фахової передвищої освіти та у закладах вищої освіти). До вибіркових компонент ОПП (23 кредити) входять: 1) три дисципліни у 1-му семестрі (ВК1 на 3 кредити із загальноуніверситетського каталогу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/77043>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78874>) та ВК3–ВК4 (кожна на 4 кредити) із загальнофакультетського каталогу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78086>), всього 11 кредитів); 2) три дисципліни із загальнофакультетського каталогу у 2-му семестрі (ВК2 та ВК5, ВК6 кожна на 4 кредити, всього 12 кредитів)

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних

результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОПП є структурованою за семестрами, має систему поділу на два цикли: обов'язкових навчальних дисциплін та дисциплін вільного вибору студента. Блок обов'язкових навчальних дисциплін ОПП містить 3 цикли: загальної підготовки (ОК1-ОК4) та цикл професійної підготовки (ОК5-ОК11), а також цикл практичної підготовки за спеціальністю та атестацію (ОК12-ОК14). Блок дисциплін вільного вибору студента також містить 2 цикли: загальної підготовки (ВК1-ВК2) та цикл професійної підготовки (ВК3-ОК6). Освітні компоненти ОПП взаємопов'язані. ОПП містить структурно-логічну схему, яка побудована з урахуванням послідовності засвоєння компонентів та взаємозв'язку ОК усіх трьох семестрів навчання. Перші два семестри передбачають теоретичне навчання, третій семестр – проходження практик, виконання та захист кваліфікаційної роботи. Аналіз матриць ОПП засвідчує, що кожен ПРН охоплений змістом ОПП; обов'язкові ОК дають можливість досягнути заявлених програмних результатів навчання. ОК1 Іноземна мова за професійним спрямуванням та ОК2 Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека циклу загальної підготовки обов'язкових дисциплін забезпечують формування загальнокультурних та громадянських компетентностей здобувачів. Так, ОК1 Іноземна мова за професійним спрямуванням формує ЗК1 (Здатність працювати у міжнародному контексті, набувати практичний досвід комунікації різними мовами в галузі біології та здоров'я людини), ЗК3 (Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя), ПРН1 (Володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для спілкування з професійних питань та презентації результатів власних досліджень), ПРН10 (Представляти результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати свою позицію в науковій дискусії). ОК2 Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека формує ЗК4 (Здатність діяти на основі етичних мотивів. Соціально, свідомо та відповідально), ПРН5 (Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства), ПРН13 (Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Оволодіння загальнонауковими методами пізнання та дослідницької діяльності, освітніми технологіями та методиками в галузі біологічної освіти, інформаційно-комунікаційними технологіями забезпечують освітні компоненти ОПП: з циклу загальної підготовки – ОК 1-ОК4 (14 кредитів ЄКТС); з циклу професійної підготовки – ОК5-ОК11 (38 кредитів). Окрім цього, ОК 3 та ОК4 сприяє розумінню спільних та відмінних принципів психолого-педагогічного супроводу освітньої діяльності у закладах загальної середньої освіти, закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти; ОК6 розкриває можливості комп'ютерно-інформаційних технологій у інтенсифікації освітнього процесу, швидкості сприйняття, розуміння та глибини засвоєння значних масивів знань; ОК9 розкриває природу розвитку інтелектуальних задатків особистості через реалізацію генетичної програми в онтогенезі. Практична складова забезпечується ОК 12-ОК14 (15 кредитів), що формують комплекс програмних компетентностей фахівця педагогічної галузі. Оволодіння загальними, фаховими компетентностями та досягнення ПРН підсилюється низкою дисциплін вільного вибору студента (23 кредити). Завершує процес підготовки вчителя/викладача ОК11 (виконання та захист кваліфікаційної роботи).

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

В УжНУ діють Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357> 2020 р.) і порядок реалізації здобувачами права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>, 2020р.). Анотовані переліки відповідних навчальних дисциплін, які пропонуються для обрання здобувачами вищої освіти, розміщені на сайті УжНУ. Здобувачі реалізують свій вибір шляхом опитування на електронній гугл-формі). За результатами аналізу вибору деканат формує навчальні групи. Якщо формування групи з вибіркової ОК неможливе через малочисельні заяви, то проводиться індивідуальне консультування таких здобувачів щодо долучення їх до вже сформованих навчальних груп. Вибіркова частина ОПП в повному обсязі включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти, зразки яких надані ЗВО як документи відповіді на запит (п. 2). З урахуванням особистісних освітньо-професійних інтересів щодо фахової підготовки здобувач обирає керівника, тематику кваліфікаційної роботи. Індивідуальний фаховий розвиток здобувача також здійснюється через реалізацію права на академічну мобільність згідно Положень про академічну мобільність студентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>, 2016 р.) і про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21266>, 2019 р.); участі у конференціях; роботі наукових гуртків; просвітницьких заходах; виборі тематики освітніх курсів у межах неформальної та/або інформальної освіти, результати якої визначаються відповідним Положенням, розробленим і затвердженим у 2023 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

У навчальних дисциплінах біологічного спрямування (ОК8, ОК9, ОК10) для отримання експериментальних навичок передбачені лабораторні заняття. Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОПП - вчитель біології та здоров'я людини, викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти. У навчальному плані ОПП 2023 р. було передбачено 9 кредитів на педагогічну практику. У навчальному плані 2024 р. згідно пропозицій стейкхолдерів передбачено розширення практичної складової та виокремлення видів практик згідно професійної кваліфікації - здобувачі ОПП проходять виробничу (педагогічну) практику у закладах загальної середньої освіти (9 кредитів, ОК12), у закладах фахової передвищої освіти (3 кредити, ОК13) та у закладах вищої освіти (3 кредити, ОК14). Практична підготовка за ОПП регламентується Положенням про практику студентів УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>, 2017 р.). Кожний вид практики забезпечений робочою програмою (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/77042>; <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78171>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78172>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78173>), договорами про співпрацю з педагогічними установами (бази педагогічних практик оприлюднено на сайті ЗВО, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78088>). На запит ЕГ ЗВО надали приклад звітної документації з виробничої педагогічної практики (п. 1). Під час зустрічі ЕГ з випускниками ОПП було зазначено, що вони часто є керівниками педагогічної практики здобувачів даної ОПП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Соціальні навички (soft skills) формують як ОК циклів загальної (ОК1-ОК4), так і професійної підготовки (ОК5-ОК7): здатність працювати в команді, презентувати себе, уміння логічно та критично мислити, формувати власну думку, ухвалювати рішення. Ці ОК також враховують соціальні, етичні, біологічні аспекти. Проходження виробничих педагогічних практик формують навички роботи в команді, уміння вирішувати проблеми, приймати рішення. Підготовка і захист рефератів, робота у студентських наукових гуртках, участь у соціальних заходах, неформальній освіті, академічній мобільності дають можливість сформувати соціальні навички (soft skills). Під час спілкування з членами ЕГ здобувачі ОПП продемонстрували гарні комунікативні навички, вільно висловлювали свої думки та позицію.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Тижневе навантаження здобувачів складає 18-20 год. (до 4 годин на день). Загальний обсяг навчального часу за ОПП складає 2700 год., з яких обсяг аудиторних занять складає 676 годин (25%), а обсяг самостійної та індивідуальної роботи студентів становить 2024 годин (75%). Співвідношення аудиторної та самостійної роботи в різних ОК може відрізнятися залежно від змісту навчальної дисципліни та форми навчання здобувачів. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами було зазначено, що звернень студентів щодо добового або тижневого перевантаження розкладу або під час сесій не було.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Обов'язкова частина ОПП містить цикл загальної підготовки (ОК1-ОК4) та цикл професійної підготовки (ОК5-ОК14); до складу останнього включена ОК12-ОК14 Виробнича педагогічна практика (15 кредитів). Цикл професійної підготовки включають фахові дисципліни (ОК5 – ОК11), серед яких ОК3 та ОК4 надають знання з психолого-педагогічних засад освітньої діяльності у закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої та вищої освіти; ОК5 та ОК7 – забезпечують оволодіння освітніми технологіями та методиками при викладанні біології та здоров'я людини; ОК 6 – опанування комп'ютерно-інформаційними технологіями у освітньому процесі. Підготовка здобувачів ОПП за дуальною формою освіти на цей час не здійснюється. Проте є позитивна динаміка в цьому напрямку - частина студентів вже під час навчання працевлаштовані за фахом; під час зустрічі з ЕГ здобувачі та вчителі педагогічних закладів позитивно оцінювали можливість дуальної форми навчання здобувачів.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Набуття студентами навичок і компетентностей, які пов'язані із забезпечення здорового способу життя представлені у ОК2-ОК4, ОК8, ОК10, через формування СК 5-7 (Здатність усвідомлювати тенденції у сучасній освіті та вміння

використовувати їх у педагогічній, здоров'язбережувальній та фізкультурно-оздоровчій діяльності, здатність планувати та передбачувати результати оздоровчо-реабілітаційної та рекреаційної роботи в вищих навчальних закладах, закладах загальної і позашкільної освіти; Здатність виконувати роботу з дотриманням правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, проводити дослідження та здійснювати викладання з дотриманням норм академічної доброчесності, розуміти основні засади міжнародних практик з ділового адміністрування науково-дослідницької діяльності; Здатність діагностувати стан біологічних систем за результатами дослідження організмів різних рівнів організації), набуття ПРН 5 (Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства) та ПРН13 (Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій). Участь НПП та залучення здобувачів до екологічних акцій та наукових проєктів щодо збереження заповідних зон Закарпаття вказує на орієнтованість на одну з глобальних цілей сталого розвитку, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 - «Захист і відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення та повернення назад процесу деградації земель і зупинення втрати біорізноманіття».

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За Критерієм 2 Структура та зміст освітньої програми ОПП відповідає рівню В. ЕГ констатує повну відповідність за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 та часткову невідповідність за підкритерієм 2.2. ОПП містить набір ОК, орієнтованих на підготовку біологів-вчителів/викладачів, її орієнтацію на регіональну затребуваність таких фахівців. ОПП та навчальний план передбачають достатню за терміном практичну підготовку здобувачів. Практична складова реалізується у спеціалізованих лабораторіях ЗВО та в установах педагогічного спрямування, з якими укладені угоди про співробітництво.

Недоліки

Не досить переконливою є відсутність зв'язку у структурно-логічній схемі між ОК професійного спрямування та ОК1 (Іноземна мова за професійним спрямуванням)

Рекомендації

Удосконалити структурно-логічну схему ОПП щодо міждисциплінарних зв'язків при оновленні ОПП у 2024-2025 н.р.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання в УЖНУ є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, унормовані та оприлюднені на сайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/74876>). Право на вступ мають вступники на основі НРК6 або НРК7, в тому числі з інших спеціальностей. Прийом на навчання здійснюється: 1) на основі освітнього рівня бакалавра (НРК6) за результатами ЄВІ 2023 або 2024 років та ЄФВВ 2024 року; 2) на основі освітнього рівня магістр (ОКР спеціаліст) (НРК7) для конкурсного відбору зараховуються результати вступного іспиту з іноземної мови та фахового іспиту за спеціалізацією 014.05 Середня освіта. Біологія та здоров'я людини. Інформація для вступників розміщена на сайті ЗВО (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/master_degree). Програма фахового вступного іспиту також оприлюднена на сайті ЗВО до початку вступної компанії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78100>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Згідно правил прийому на навчання в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/74876>) при вступі на основі освітнього рівня бакалавра (НРК6) враховуються результати ЄВІ 2023 або 2024 років та ЄФВВ 2024 року. ЄВІ поєднує тест загальної навчальної компетентності та тест з іноземної мови, а ЄФВВ включає предметний тест з педагогіки та психології, що дозволяє оцінити рівень підготовки до навчання на ОПП спеціальності 014 Середня освіта. При вступі на ОПП на основі освітнього рівня магістр (ОКР спеціаліст) (НРК7) для конкурсного відбору зараховуються результати вступного іспиту з іноземної мови та фахового іспиту за спеціалізацією 014.05 Середня освіта. Біологія та здоров'я людини. Програма фахового іспиту за спеціалізацією охоплює основну проблематику фахових дисциплін (Педагогіка, Психологія, Теорія еволюції, Ботаніка, Зоологія, Загальна цитологія, Гістологія, Анатомія рослин, Фізіологія та біохімія рослин, Анатомія людини, Фізіологія людини і тварин, Біологія індивідуального розвитку, Вірусологія, Біохімія, Радіобіологія, Мікробіологія, Імунологія, Генетика, Молекулярна біологія, Біофізика, Екологія, Біотехнологія), які дозволяють перевірити необхідний рівень знань для опанування ОПП.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Звернень здобувачів за ОПП щодо визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності) не було. Але у ЗВО розроблені та оприлюднені відповідні нормативні документи: Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>, 2016 р.), Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>, 2020 р.), Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/21266>, 2019 р.).

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, у ЗВО регламентується «Положенням про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», яке висвітлено на сайті Університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>, 2023 р.). Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти було підтверджено наявність сертифікатів з освітньої платформи «Prometeus», які можуть бути зараховані як окремі теми або модулі у відповідних за тематикою ОК. Можливість отримання балів за умови наявності відповідного сертифікату з освітньої платформи зазначається у робочій програмі навчальної дисципліни.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За Критерієм 3 Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання ОПП відповідає рівню В. ЕГ констатує повну відповідність за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3 та часткову невідповідність за підкритерієм 3.4. Наявність нормативно-правових документів та їх доступність на сайті ЗВО у відкритому доступі. Чіткі та зрозумілі правила вступу на ОПП «Біологія». Студенти поінформовані щодо практики перезарахування і визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Недоліки

При наявній практиці отримання сертифікатів з освітніх платформ студенти не активно користуються практикою зарахування балів/тем/модулів за відповідними ОК.

Рекомендації

Активізувати роботу щодо можливостей визнання результатів навчання здобувачів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти до кінця 2024-2025 н.р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес на ОПП провадиться відповідно до загальнодержавних і внутрішньоуніверситетських законодавчих документів, як-от: законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та ін., Указів Президента України, актів КМУ, Постанов і наказів МОНу, професійних і освітніх стандартів у сфері вищої освіти, Статуту університету, низки положень тощо. Основними організаційними формами освітнього процесу на ОПП є навчальні заняття (лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи, які сприяють формуванню компетентностей майбутніх учителів, необхідних для виконання професійних обов'язків і завдань інноваційного характеру в галузях сучасної методики біологічної освіти, біологічної науки, здатності до професійної педагогічної та науково-дослідної діяльності в умовах закладів освіти. Результати аналізу робочих навчальних програм, навчальних дисциплін, інтерв'ювання учасників освітнього процесу під час зустрічей з фокус-групами засвідчили превалювання активних методів навчання, як-от: мозкова атака, метод проєктів, метод проблемного викладу матеріалу, метод моделювання, ігрові методи, які застосовуються для досягнення ПРН 04, ПРН 06, ПРН 08, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 13. Традиційні або узвичаєні методи (бесіда, дискусія, спостереження, демонстрація, ілюстрування та ін.) сприяють досягненню ПРН 01, ПРН 02, ПРН 05, ПРН 14, ПРН 15. Застосування методів, засобів і технологій навчання відповідає студентоцентрованому підходу і принципам академічної свободи з огляду на: – можливість здобувачів вищої освіти впливати на добір організаційно-методичного інструментарію під час безпосереднього спілкування з викладачем, куратором академічної групи, деканом тощо; – можливість студентів висловлювати власну думку щодо рівня задоволеності формами і методами навчання і викладання через щорічні опитування (<http://surl.li/qvsafz>); – можливість вільного вибору науково-педагогічними працівниками форм і методів викладання, що задекларовано в Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/lozapt>) і підтверджено у ході бесіди з НППІ; – можливість майбутніх учителів поєднувати навчання і роботу за фахом (<http://surl.li/vkxgma>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до освітнього контенту, який розміщено на сайті університету (<https://www.uzhnu.edu.ua>), сайті факультету (<http://surl.li/lyatxd>), в дистанційному освітньому середовищі Moodle, з яким можна ознайомитись до початку навчального року. Результати інтерв'ювання здобувачів вищої освіти засвідчили доступність і зрозумілість інформації щодо особливостей навчання, мети, змісту освітніх компонентів (тематики аудиторних і самостійних робіт), форм і методів викладання, видів поточного і підсумкового контролю, якісних і кількісних критеріїв оцінювання навчальних досягнень, рекомендованих інформаційні джерел, яка висвітлена в ОПП, робочих програмах навчальних дисциплін. Інформування учасників освітнього процесу щодо особливостей вивчення освітніх компонентів, порядку та процедури вибору дисциплін, діагностики рівнів навчальних досягнень студентів здійснюється під час зустрічей гаранта ОПП та завідувача випускової кафедри у перші дні навчання. У процесі спілкування зі здобувачами вищої освіти також з'ясовано, що інформацію про загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, тематичне наповнення й обсяг аудиторної та позааудиторної роботи, критерії оцінювання з кожної навчальної дисципліни їм повідомляють викладачі на першому занятті. Традиційними перед проведенням виробничої (педагогічної) практики є настановні конференції, на яких керівники практики знайомлять студентів з програмою практики, технологією її організації та проведення.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми здійснюється у процесі опанування освітніх компонентів, спрямованих на розвиток дослідницьких умінь і навичок студентів, а саме: ОК 7 (Методологія науково-педагогічних досліджень у біології) – за ОПП 2023 р., ОК 8 (Фізіологічні основи здоров'я людини та профілактика шкідливих звичок), ОК 9 (Генетика людини з основами медичної генетики), ОК 10 (Біологія людини з основами геронтології) – за ОПП 2023 р., 2024 р. Науково-дослідні завдання, які виконують майбутні вчителі під час

проходження виробничої педагогічної практики в закладах освіти, сприяють розвитку дослідницької компетентності студентів. Дослідницькі уміння і навички магістрів із середньої освіти розвиваються й удосконалюються у процесі виконання експериментальної частини випускової кваліфікаційної роботи (ОК 11). Виконання спільних науково-методичних проєктів з викладачами сприяє активізації дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти (документи на запит, п. 5). Слід зазначити, що у частини кваліфікаційних магістерських робіт 2023 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78090>: Барна О. І., Бек В. А., Борканин О. Й., Гасинець Х. І., Головня Б. В., Данайканич О. М., Кипила С. С., Кічурка М. В., Монич К. М., Похил Ю. В., Тегза О. М., Федашук Г. Ю., Шімоняк Р. Р.; 46% від здобувачів ОПП) у назві роботи педагогічна складова не відображена. У структурі дипломної роботи вона представлена окремим підрозділом експериментальної частини (як використання результатів біологічного дослідження у педагогічній діяльності). У затверджених темах кваліфікаційних робіт 2024 р. (документи на запит, п. 6) педагогічна та методична складова відображена вже у всіх здобувачів даної ОПП, однак тематики здоров'язбережувального напрямку відсутні. Для зручності студентів на сайті Університету їм пропонується перелік орієнтовних тем дипломних робіт (<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.uzhnu.edu.ua%2Fuk%2Finfocentre%2Fget%2F78270&wdOrigin=BROWSELINK>); вимоги до структури й оформлення, критерії оцінювання дипломної кваліфікаційної роботи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78090>). Здатності до дослідницької діяльності розвиваються під час роботи майбутніх учителів у наукових гуртках і проблемних групах (<http://surl.li/sskkpq>). Важливим підґрунтям поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП є створення в університеті ботанічного саду, зоологічного музею, науково-дослідних лабораторій (молекулярної біології та генетики, мікробіологічна, біотехнологічна, цитоембріологічна, фітофізіологічна, науково-дослідна лабораторія кафедри зоології, лабораторія водних і наземних екосистем). Результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти представляють на науково-практичних конференціях різного рівня (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59445>). Водночас зауважимо, що публікаційна активність студентів магістратури щодо апробації результатів науково-дослідної роботи недостатня (документи на запит, п. 5).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту освітніх компонентів здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78325>), Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747>) з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, побажань, пропозицій і зауважень академічної спільноти та інших стейкхолдерів. Так, після перегляду в ОПП 2024 р. уведено ОК 6 «Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті», употужнений зміст і обсяг виробничих практик (ОК 12–14) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59445>). У процесі бесіди під час зустрічі з фокус-групою НПП ми з'ясували, що оновлення змісту освітніх компонентів відбувається на основі стажування та підвищення кваліфікації викладачів на базі вітчизняних і закордонних ЗВО, участі в науково-практичних конференціях, наукових досліджень НПП (сайт ЗВО, факультет, кафедри, співробітники кафедри УжНУ » Кафедра генетики, фізіології рослин і мікробіології » Співробітники кафедри, портфоліо викладачів). Наукові дослідження, які проводяться учасниками освітнього процесу на базі науково-дослідних лабораторій є також джерелом оновлення змісту освітніх компонентів. Водночас зауважимо, що в робочих програмах навчальних дисциплін у списках рекомендованої літератури відсутні закордонні літературні джерела.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Основні напрями інтернаціоналізації діяльності ДВНЗ «УжНУ» визначені Стратегією інтернаціоналізації ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20139>), унормовані Положенням про академічну мобільність студентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>) і координуються відділом міжнародних зв'язків (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-dep_irelations). ЗВО реалізує інституційну політику та стратегію міжнародного академічного співробітництва: учасники освітнього процесу мають вільний доступ до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та ін.); публікуються у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або WoS; беруть участь у міжнародних стажуваннях, переймають досвід закордонних учених (гостьові лекції). У ході бесіди з гарантом ОПП було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти акредитованої ОПП не беруть участь у міжнародних програмах академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітня програма за Критерієм 4 Навчання і викладання за освітньою програмою загалом відповідає рівню В. ЕГ констатує відповідність за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3 та часткову невідповідність за підкритерієм 4.4, 4.5 Навчання за ОП здійснюється з урахуванням студентоцентрованого підходу з використанням активних методів навчання,

таких як проблемне навчання, проєктна діяльність, різноманітні групові форми роботи та інші, які сприяють розвитку фахових компетентностей та soft skills. Вся інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання відображена у робочих програмах, які знаходяться у вільному доступі на сайті ЦДУ та на платформі Google Classroom. Зміст ОК оновлюється на основі результатів науково-дослідної роботи та стажувань викладачів.

Недоліки

РП окремих ОК відрізняються за наповненістю. Перелік рекомендованої літератури частини РП потребує перегляду і оновлення (наприклад, відсутні закордонні літературні джерела, ОК 9 містить у складі основної літератури 29 джерел, допоміжної – 3), ОК8 (всі джерела рекомендованої літератури до 2017 р.). У назвах дипломних кваліфікаційних робіт педагогічна, методична складова, здоров'язбережувальна тематика відображені не повно. Здобувачі освіти ОПП «Біологія» до участі в міжнародній академічній мобільності не залучені.

Рекомендації

До кінця 2024-2025 н.р. унормувати, оновити літературу робочих програм. Посилити педагогічну, методичну, здоров'язбережувальну складову в тематиці дипломних кваліфікаційних робіт здобувачів, починаючи з 2025 р. Розробити до кінця 2024-2025 н.р. заходи щодо участі здобувачів освіти у програмах міжнародної академічної мобільності, зокрема за рахунок онлайн участі.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Порядок контролю і оцінювання навчальних досягнень здобувачів регламентується нормативними документами, які є у вільному доступі на сайті ЗВО для всіх учасників освітнього процесу. Види поточного та підсумкового контролю (тестування, усні опитування, модульні контрольні роботи, семестрові екзамени, заліки, звіти з практик, атестація) є чіткими, бо дозволяють оцінити рівень навчальних досягнень студентів на різних етапах опанування освітнім компонентом, на завершальному етапі навчання на певному рівні вищої освіти. Інтерв'ювання студентів засвідчило, що інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оприлюднюється заздалегідь. Деканат до початку сесії розробляє розклад проведення екзаменів, захисту практик, розміщує їх на дошках оголошень і забезпечує доведення цієї інформації до всіх учасників освітнього процесу. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання висвітлено в робочих програмах, повідомляються викладачем на першому занятті. Результати оцінювання заносяться до журналу обліку успішності академічної групи або до облікової сторінки платформи Moodle у період дистанційного навчання, до індивідуального плану здобувача вищої освіти. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти за формами навчання оприлюднюється на сайті університету. За результатами сесій складається рейтинг успішності студентів. Форми контролю та критерії оцінювання є зрозумілими для студентів, про що свідчить аналіз опитувань здобувачів та їх інтерв'ювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Державний стандарт зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти наразі не затверджено, він перебуває на стадії розробки. Атестація здобувачів вищої освіти у формі захисту кваліфікаційної роботи не передбачає визначення відповідності фактичного рівня набутих знань, умінь та навичок програмним результатам навчання, визначених освітньою програмою. Рівень сформованості компетентностей вчителя біології, основ здоров'я, викладача закладу фахової передвищої освіти, викладача вищої освіти не можливо визначити під час захисту кваліфікаційної роботи, передбаченої ОПП. Результати аналізу тематики магістерських робіт студентів засвідчили можливість діагностувати рівень досягнення програмних результатів навчання, які стосуються біолога (ОП 2023, що не входить в предметну область знань), вчителя біології (ОПП 2024). Натомість, відсутність тем випускових кваліфікаційних робіт здоров'язбережувальної галузі, з проблем

фахової передвищої та вищої освіти унеможливають визначення рівня досягнення ПРН здобувачів вищої освіти як майбутніх учителів основ здоров'я, викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти. ОПП не передбачено додаткових кваліфікаційних іспитів, які уможливили б діагностування зазначених вище результатів навчання.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Усі документи, які регламентують організацію і проведення контрольних заходів, висвітлено на сайті університету, вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Чіткість і зрозумілість правил проведення контрольних заходів на акредитованій ОПП засвідчують результати анкетування здобувачів вищої освіти, а також відповіді студентів під час зустрічі з фокус-групою. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів досягається шляхом відкритості процедури екзамену, а об'єктивність оцінювання звітів з усіх видів практик забезпечено створенням комісії та відкритістю захисту. Об'єктивність перевірки виконання завдань під час дистанційного навчання здійснюється шляхом активного застосування автоматизованих засобів оцінювання знань, варіативністю формування завдань контрольних заходів із використанням алгоритмів випадкового вибору запитань. Практика ректорського контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти спрямована також на моніторинг об'єктивності та неупередженості викладачів. Процедури оскарження результатів контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в УжНУ (<https://uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78325>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667), Положенням про порядок і методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>). Інтерв'ювання студентів, аналіз on-line анкет показали, що здобувачі вищої освіти ознайомлені з цими процедурами і на ОПП вони не застосовувалися.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗВО й унормовується Положенням про академічну доброчесність в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78316>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78093), Етичним кодексом ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78093>), Положенням про організацію освітнього процесу в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78325>) і координується Комісією з питань академічної доброчесності та етики ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26527>). Інтерв'ювання академічної спільноти дозволило констатувати наявність культури академічної доброчесності в університеті. У бесіді з майбутніми вчителями з'ясовано, що керівники випускових робіт, відповідальні особи на факультеті здійснюють перевірку магістерських робіт за визначеною процедурою. Здобувачі вищої освіти розуміють різницю між запозиченням та плагіатом, а також важливість коректних посилань на джерела інформації. НПП, представники відділу моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу підтвердили, що випускові кваліфікаційні та наукові роботи проходять перевірку на ознаки плагіату засобами сервісу StrikePlagiarism, що засвідчується довідками встановленого зразка (відповідь на запит п. 7). ЗВО здійснює популяризацію академічної доброчесності й розробляє план таких заходів. Популяризація принципів академічної доброчесності відбувається через розміщення інформаційних матеріалів на веб-сайті університету, проведення студентських прес-конференцій, інтерактивів з академічної доброчесності, круглих столів, наукових практичних семінарів, гостьових лекцій, диспутів, воркшопів, флешмобів, онлайн-семінарів тощо. Основи академічної доброчесності розглядаються у межах вивчення освітніх компонентів: «Методологія науково-педагогічних досліджень у біології», «Академічна доброчесність». Питання щодо принципів академічної доброчесності систематично обговорюється із здобувачами освіти на кураторських годинах, на засіданні кафедр, учених радах факультету. Ведеться моніторинг дотримання принципів академічної доброчесності через анкетування, усне опитування студентів. ЗВО застосовує низку заходів щодо порушення принципів академічної доброчесності, які визначені Кодексом академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність загалом відповідні за критерієм 5 рівню В. За підкритеріями 5.1, 5.3, 5.4, встановлена повна відповідність. За підкритерієм 5.2 – часткова

відповідність. Форми і правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими. Наявна культура академічної доброчесності, яка охоплює всі складники освітнього процесу. Дієва політика академічної доброчесності, яка спрямована на популяризацію та попередження порушення принципів доброчесності.

Недоліки

Атестація у формі захисту кваліфікаційної роботи не забезпечує у повній мірі перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання як вчителя основ здоров'я, викладача закладу фахової передвищої та вищої освіти.

Рекомендації

Передбачити в ОПП 2025 р. поряд із захистом магістерських робіт комплексний атестаційний іспит з перевірки рівня досягнення студентами програмних результатів навчання як викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Відповідність академічної і професійної кваліфікації НПП, задіяних у реалізації ОПП, освітнім компонентам, які вони забезпечують, унормовується Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>). Для реалізації ОПП відбір викладачів відбувається у відповідності до їх академічної та професійної кваліфікації та включає конкурсний складник. Відповідальність за рішення щодо викладання певних дисциплін певним викладачем, покладається на завідувачів кафедр, які забезпечують освітній процес за ОПП та гаранта ОПП. Реалізація ОПП здійснюються викладачами, які мають належну академічну й професійну кваліфікації, що підтверджено документами про базову освіту, про наукові ступені та вчені звання, сертифікатами та довідками про підвищення кваліфікації та стажування, науковими доробками, досвідом роботи за певною спеціальністю (сайт ЗВО, факультет, кафедри, співробітники кафедри УжНУ » Кафедра генетики, фізіології рослин і мікробіології » Співробітники кафедри, портфоліо викладачів). Високий професіоналізм викладачів забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання, визначених ОПП. ЕГ переконалася у відповідності компетентностей викладачів ОПП освітнім компонентам, які вони викладають.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Професіоналізм викладачів враховується під час конкурсного добору відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>). У процесі конкурсного відбору враховується якість науково-дослідної та навчально-методичної діяльності викладачів, результати стажувань і підвищення кваліфікації, відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації освітнім компонентам, які забезпечує науково-педагогічний працівник. Процедури конкурсного відбору реалізуються на засадах прозорості, змагальності, рівності, об'єктивності, неупередженості та уможливають сформувати висококваліфікований академічний персонал. За наказом ректора університету створюється конкурсна комісія, яка колегіально приймає рішення та надає всім учасникам конкурсу рівні можливості на заміщення посад. Оголошення про проведення конкурсного відбору, терміни та умови його здійснення розміщуються у спеціальному розділі на офіційному веб-сайті університету.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців до організації і реалізації освітнього процесу на цій ОПП здійснюється: – під час перегляду та оновлення ОПП, що підтверджено протоколами засідання кафедр біологічного факультету, робочої групи з розробки та удосконалення ОПП (відповідь на запит п. 4) та інтерв'юванням цієї групи стейкхолдерів у процесі зустрічей з фокус-групою; – у процесі проходження виробничих педагогічних практик. Так, до консультування студентів під час педагогічної практики долучено вчителів-практиків закладів загальної середньої освіти, педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, які є наставниками, надають консультаційно-методичну допомогу в проведенні уроків, виховних заходів (працюють на умовах погодинної оплати праці); – у процесі проведення атестації здобувачів вищої освіти, а саме: до складу екзаменаційної комісії із захисту кваліфікаційних робіт студентів цієї ОПП включено Я. Сивохопа, кандидата педагогічних наук, доцента, директора Закарпатського ІППО. ЗВО під час реалізації ОПП, що акредитується, використовує науковий та виробничий потенціал професіоналів-практиків у процесі проведення аудиторних занять. На безоплатній основі долучаються фахівці галузі до проведення гостьових лекцій (<http://surl.li/gsqsqm>; <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/63295/2024-09-25-63295>). Однак, до проведення аудиторних занять практично не залучаються експерти педагогічної галузі, як-от: учителі-практики, викладачі закладів фахової передвищої освіти тощо.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Професійний розвиток викладачів унормовано Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та НПП ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/bakvm>), Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>) та ін. Університет сприяє проходженню викладачами підвищення кваліфікації, стажування в інших освітніх установах України та закордоном. НПП підвищують свою професійну майстерність у межах освітніх компонентів, які викладають (таблиця 2 відомостей СО). Вагомим результатом такої роботи є оновлення змісту навчальних дисциплін (критерій 4, підкритерій 4.4). Викладачі підвищують свій професіоналізм на Міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних конференціях, є авторами посібників, підручників, наукових статей. Видами стимулювання викладацької майстерності в університеті є: матеріальні заохочення, моральні стимулювання (нагороди, грамоти, подяки, відзначення НПП у звітах ректора, деканів, рейтингу викладачів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29355>)). Інтерв'ювання викладачів, гарант ОПП, представників адміністрації ЗВО засвідчило, що підставою для такого стимулювання є: захист дисертаційних досліджень, першість у рейтингу викладачів університету, видання підручників, посібників, статей, які індексуються базами даних Scopus та Web of Science, організація наукових заходів, зразкове виконання трудових обов'язків, висока професійна майстерність, багаторічна добросовісна праця, особистий вклад і значні успіхи в організації освітнього процесу тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За Критерієм 6 Людські ресурси ОПП відповідає рівню В. ЕГ констатує повну відповідність за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.4 та часткову невідповідність за підкритерієм 6.3. Потужний професорсько-викладацький склад з багаторічними традиціями викладання залучено до реалізації ОПП. Процедури конкурсного добору є прозорими і зрозумілими, оприлюднені на сайті ЗВО, що дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОПП. Дієва система стажування в інших закладах освіти, наукових установах України та Європи, механізми морального і матеріального заохочення працівників сприяє професійному розвитку викладачів.

Недоліки

Незначна кількість залучень фахівців-практиків закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти до проведення аудиторних занять.

Рекомендації

Починаючи з весняного семестру 2024-2025 н.р. залучати до проведення не лише виробничих педагогічних практик, але і до аудиторних занять експертів педагогічної галузі, як-от: учителів-практиків, викладачів закладів фахової передвищої освіти тощо.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

У розпорядженні ДВНЗ «УжНУ» наявні 11 навчальних корпусів, наукова бібліотека загальною площею понад 5 тис кв. метрів, спортивно-оздоровчий комплекс із двома залами та плавальним басейном, 5 гуртожитків і Високогірна біологічна база УжНУ «Колочава». Для забезпечення реалізації ОПП «Біологія» здобувачі мають доступ до ботанічного саду, зоологічного музею із фондом у 150 тис. експонатів, лекційних аудиторій із необхідним мультимедійним обладнанням та науково-дослідних лабораторій із досконалою технічною базою. Оновлення матеріально-технічної бази реалізовувалося завдяки коштам державного бюджету, а також фізичних та юридичних осіб. Протягом останніх п'яти років було закуплено лабораторні ваги, піпеточні дозатори, ампліфікатор Techne Prime з блоком, паровий стерилізатор ГК-10, ультраочисник води, VISOCOLOR кейс з фотометром PF-12 Plus для експрес аналізу води, мультишвидкісна центрифуга mini-LED 12K, мікроскоп Axiolab 5, бінокулярний стереомікроскоп SZN71 в комплекті з цифровою камерою, аквадистилатор MICROMed DE-10, термостат сухоповітряний MICROMed TC-80 тощо; докомплектовано технічне оснащення: морозильні камери, генератори, принтери, ноутбуки, комп'ютери, монітори, графічні планшети, навушники тощо. У ботанічному саду за сприяння громадського об'єднання ФОРЗА під відкритим небом облаштовано «зелений клас» для школярів та здобувачів вищої освіти. У фонд бібліотеки виділяються кошти на книги, включаючи здебільшого електронні видавництва. Зокрема випускаються такі періодичні видання біологічного напрямку: сільськогосподарська наука і практика (<https://www.agriscp.com/index.php/agriscp>), український ботанічний журнал (<https://ukrbotj.co.ua/>), Zoodiversity (<https://ojs.akademperiodyka.org.ua/index.php/Zoodiversity>), карантин і захист рослин (<http://naas.gov.ua/content/literatura/1051/>), мікробіологічний журнал (<https://ojs.microbiolj.org.ua/index.php/mj>), гідробіологічний журнал (<http://hydrobiolog.com.ua/>), фізіологія рослин і генетика (<https://www.frg.org.ua/uk/>) тощо; проводиться також обмін з іншими бібліотеками ЗВО України («Вісник ОНУ. Біологія» тощо). У корпусі біологічного факультету наявний безоплатний доступ до мережі Wi-Fi. На коридорах розміщені інформаційні стенди із науковими виданнями викладачів. НПП розроблено робочі навчальні програми дисциплін, навчально-методичні, методичні та навчальні посібники для методичного забезпечення ОПП, які завантажуються в електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>). Із слів керівника бібліотеки в репозитарій завантажено понад 60 тис. повнотекстових документів. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ зауважила відсутність обладнаного методичного кабінету із інтерактивною дошкою, потрібних для моделювання освітнього процесу в школі та підготовки майбутніх вчителів. Представники адміністрації біологічного факультету запевняли, що найближчим часом завдяки участі в грантовій програмі буде обладнаний методичний STEM кабінет.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

У ДВНЗ «УжНУ» створено оптимальні умови та безперешкодний доступ для здобувачів вищої освіти та НПП до навчальної, наукової, культурно-освітньої (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_scdjuventus), спортивної та побутової баз Університету. Учасники освітнього процесу можуть користуватися ресурсами наукової бібліотеки, інформаційний потенціал якої становить понад півтора млн примірників навчальної та наукової літератури; під час дистанційного навчання виручає електронний репозитарій, куди викладачі ЗВО регулярно долучають свої роботи (монографії, підручники, методичні посібники) (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/home.jsp?locale=uk>), наявний сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>). Через IP-адреси в приміщеннях бібліотеки здобувачам вищої освіти надається доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Більшість анкетованих здобувачів вказують на те, що на Біологічному факультеті наявний вільний доступ до сучасної науково-методичної літератури та мережі інтернет (п. 6.4., 6.5 <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/80012>). Організацією дозволя здобувачів ЗВО опікується Відділ гуманітарно-виховної роботи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10109>). Регулярно проходять зустрічі із кураторами груп, деканом, гарантом ОПП, заступником декана з виховної роботи щодо проведення різнопланових заходів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78092>). Створенню умов для розкриття наукового та творчого потенціалу учасників освітнього процесу, популяризації науки та розвитку інноваційної діяльності сприяє Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9199>). Здобувачі і викладачі можуть безоплатно користуватися спортивними майданчиками та приміщеннями на базі спортивно-оздоровчого комплексу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10098>). Окрім того здобувачі ОПП використовують матеріально-технічні бази закладів біологічного профілю м. Ужгород та області (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78088>).

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Питанням організації безпечного освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти в ДВНЗ «УжНУ» займаються Відділ охорони праці (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_of_lab_prot) та Відділ капітального будівництва та технічної експлуатації (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10112>). Усі навчальні приміщення повністю відповідають вимогам пожежної безпеки. У науково-дослідних лабораторіях наявні медичні аптечки, заряджені вогнегасники, ємності з піском, інструкції з експлуатації устаткування та надання першої медичної допомоги. Періодично проводиться інструктаж здобувачів ВО з техніки безпеки. На коридорах вказано напрямок пересування у сховище та схеми евакуації. Цокольний поверх Біологічного факультету є сертифікованим сховищем, який забезпечений водою для пиття, аптечками та безпековими засобами. В ході анкетування більшість здобувачів зазначають, що приміщення знаходиться у належному технічному стані (п. 6.6 <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/80012>). Під час огляду матеріальної бази було продемонстровано укриття в гуртожитку №3, де проживають здобувачі ОПП «Біологія» та ВПО, проте було явно помітно, що це приміщення потребує додаткового ремонту. В Університеті функціонує Відділ соціально-психологічної служби (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy), який сприяє соціально-психологічній адаптації здобувачів вищої освіти та надає їм психотерапевтичну допомогу у кризовій ситуації. Окрім того здобувачі ОПП займаються у спортивних секціях, беруть участь у спартакіадах. Для забезпечення безпеки учасників змагань запрошуються лікарі. На базі другого гуртожитку (150 метрів від спортивно-оздоровчого комплексу) знаходиться студентська поліклініка.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Комунікація здобувачів освіти даної ОПП із забезпеченням освітньої та організаційної підтримки насамперед здійснюється під час взаємодії з адміністрацією деканату, гарантом, завідувачами кафедр, НПП. Спількування відбувається на аудиторних заняттях, у межах роботи науково-дослідного напрямку та при організації виховних заходів. Згідно п.9.3 Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) з числа науково-педагогічних працівників призначається куратор академічної групи, який забезпечує всебічну підтримку студентів, сприяючи їхньому академічному успіху, науковому зростанню, розвитку лідерських якостей, формуванню патріотичних поглядів та активної громадянської позиції. Комплексну підтримку здобувачі ЗВО отримують від Центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work), Студентської ради (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/studentself_government). Марістри ОПП відзначили, що студентське самоврядування факультету і університету є комунікативним, представляє їх інтереси, слугує проміжною ланкою між викладачами, адміністрацією та студентами. Голова профкому студентів (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisionsstud_union_comm) Баран О. під час зустрічі охарактеризував основні напрямки роботи із здобувачами ВО, зокрема організація спортивних турнірів, концертів, допомога науковому товариству та соціальна підтримка (пільги, знижки на проживання в гуртожитку, виплати соціальних стипендій). Для інформаційного забезпечення освітнього процесу в Університеті використовується навчальна платформа Moodle (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>), яка надає здобувачам онлайн доступ до електронних курсів та методичних матеріалів. Окрім того інформаційна підтримка забезпечується офіційним веб-сайтом ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua>), соціальними мережами (<https://www.facebook.com/uzhnu>), каналом YouTube (<https://www.youtube.com/channel/UCSiFo-iRoES7nf5957HnIoQ/videos>), де розміщується актуальна інформація про життя Університету: події, заходи, оголошення, нормативні документи тощо. Консультативну і соціальну підтримку члени університетської спільноти можуть отримати від Відділу соціально-психологічної служби (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy), який знаходить на базі п'ятого гуртожитку. Здобувачі ОП можуть звернутись із письмовою скаргою або побажаннями щодо освітнього процесу, використовуючи скриньку довіри в ректораті або на першому поверсі біологічного факультету, а також через представлену на веб-сайті поштову скриньку гаранта (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78087>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Створення необхідних умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами є одним із обов'язків Університету згідно п. 2.6. Статуту ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78309>) та чинного законодавства України. У ЗВО наявні нормативно розроблені спеціальні умови вступу для зазначеної категорії осіб у Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти 2024 року (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/74876>). Під час вступних випробувань враховуються зазначені у заяві вступника особливі освітні потреби та рекомендації медико-соціальної експертизи. Для гарантування реалізації права на освіту, здобувачі, які потребують тимчасової або постійної підтримки в під час реалізації освітнього процесу, можуть отримати персональний підхід до навчання, що передбачає затвердження індивідуального графіку.

Наказом №424/01-04 від 31.05.2018 р. затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>), який оприлюднений на офіційному веб-сайті ЗВО та розміщений на стендах службової документації у приміщеннях навчальних корпусів. Під час зустрічі ЕГ з представниками органів студентського самоврядування, голова первинної профспілкової організації студентів розповів про соціальний напрямок роботи, що включає надання пільг для придбання путівок у оздоровчі табори та санаторії, знижок на проживання в гуртожитку та права оформити соціальну стипендію для здобувачів з інвалідністю. Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано пандус біля входу в гуртожиток №3, де проживають здобувачі освіти біологічного факультету. Доступною для маломобільних груп населення є бібліотека, яка знаходиться на першому поверсі. Навчальний корпус, у якому знаходиться біологічний факультет, є історичною будівлею, тому процес перебудови є ускладненим. Згідно відомостей самооцінювання та інтерв'ювання фокус-груп ЕГ встановлено, що на ОПП «Біологія» здобувачі з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У разі виникнення конфліктних ситуацій у ДВНЗ «УжНУ» наявні нормативно прописані процедури у «Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>). Учасники освітнього процесу даної ОПП мають можливість подати письмові скарги на ім'я Ректора університету або до Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій, використовуючи скриньки довіри, які розташовані у приміщенні ректорату та на першому поверсі Біологічного факультету. Окрім того на сайті інфо-центру наведена електронна пошта гаранта (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78087>). Кожен член університетської спільноти несе персональну відповідальність за створення сприятливого освітнього середовища, заснованого на принципах взаємоповаги та професіоналізму. Докладніше етичні принципи, цінності, обов'язки та стандарти поведінки регламентовано у положеннях Етичного кодексу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). Будь-яке відхилення від загальноприйнятих норм поведінки та етичних стандартів в академічному середовищі, із спричиненням конфліктної ситуації, після звернення може розглядатися Комісією, до складу якого входять керівники адміністрації ректорату і факультету, начальники структурних підрозділів, зокрема юридичного відділу, представники ОСС і профкому студентів. У ДВНЗ «УжНУ» розроблений призначеною Уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції і затверджений ректором План заходів, спрямованих на запобігання, протидію та виявленню корупції у 2023 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/65443>) та введена в дію Антикорупційна програма на 2023-2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57230>). Для отримання звернень щодо випадків корупції в Університеті створено електронну скриньку довіри - stop.korupcii@uzhnu.edu.ua. Як структурний підрозділ у ЗВО функціонує Центр гендерної освіти (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/policy_of_ssd-gender_center/about), який здійснює комплекс заходів, спрямованих на підвищення рівня гендерної свідомості в університетській спільноті та формування культури нульової толерантності до дискримінації та сексуального насильства. Під час зустрічі здобувачі освіти наголосили, що на базі 5 гуртожитку є Відділ соціально-психологічної служби (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy), куди також можна звертатися по допомогу у виникненні конфліктів. У процесі реалізації ОПП конфліктних ситуацій, зокрема проявів булінгу, сексуального домагання, дискримінації та корупції не виникало, а незначні проблемні питання вирішувалися на рівні факультету та кафедри. Під час анкетування здобувачів 100% респондентів відома процедура своєчасного та оперативного вирішення спірних питань (п. 7.3. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/80012>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За Критерієм 7 Освітнє середовище та матеріальні ресурси ОПП відповідає рівню В. ЕГ констатує повну відповідність за підкритеріями 7.2, 7.4-7.6 та часткову невідповідність за підкритеріями 7.1, 7.3. Наявність сучасної матеріально-технічної бази біологічного факультету ДВНЗ «УжНУ» сприяє реалізації освітнього процесу на високому науковому рівні, досягненню усіх ПРН, визначених ОПП «Біологія». Ґрунтовна підготовка біологічної складової здобувача дає можливість якісно керувати підготовкою конкурсних робіт учнів - членів МАН.

Недоліки

Відсутність методичного кабінету, обладнаного сучасними засобами навчання, зокрема інтерактивною дошкою. Сховище під гуртожитком №3 потребує додаткового ремонту для комфортного перебування його мешканців.

Рекомендації

Забезпечити обладнання методичного кабінету із інтерактивною дошкою у навчальному корпусі біологічного факультету до кінця 2025 р. Завершити ремонт сховища у гуртожитку №3 впродовж 2025-2026 н.р. Звернути додаткову увагу на обізнаність процедур вирішення конфліктних ситуацій здобувачами ОПП під час організації громадських заходів, зокрема органами студентського самоврядування (починаючи із початку 2025 року).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Здійснення процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП «Біологія» регламентується нормативними документами, зокрема Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>) та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). Обов'язковому перегляду і подальшому затвердженню підлягають ті ОПП, для яких вийшли нові стандарти, змінилася нормативна база (загальнодержавна чи університетська), сформовані наказ ректора, зауваження та результати попередніх акредитацій, пропозиції зацікавлених сторін тощо. За потреби перегляд ОПП може здійснюватися щорічно. Робочою групою підготовляється проект оновленої ОПП, який подається у відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/educ_dep-dep_mon_ed_qual), після чого за відсутності зауважень, розміщується на веб-сайті Інфо-центру ЗВО для подальшого обговорення та анкетування стейкхолдерів. Проект ОПП щонайменше місяць перебуває на обговоренні, де представлена електронна адреса або гарант, або кафедри, яка його забезпечує, куди можна надсилати всі пропозиції. Опрацювавши ці зміни на засіданнях робочої групи, ОПП направляється на затвердження вченої ради факультету, і після схвалення із відповідними витягами та протоколами подається на Вчену Раду ДВНЗ «УжНУ». На останньому етапі затверджена ОПП подається на підпис ректору щодо введення в дію та в обов'язковому порядку оприлюднюється на веб-сайті як нормативний документ, від якого можна відштовхуватися при подальшому плануванні навчального процесу на наступний навчальний рік. Останній перегляд і редагування ОПП, яка акредитується, проведено у другому півріччі 2023-24 н.р. відповідно до наказу ректора ЗВО (наказ Про формування ОПП та НП від 15.12.2023 №85/01-04), аналізу ОПП на засіданнях робочих груп, із залученням всіх груп стейкхолдерів (протоколи №1 від 16.02.24, №2 від 23.02.24, №3 від 26.02.24, №4 від 04.03.24). В результаті, опис «Придатності до працевлаштування» увідповіднено до ДК 003:2010 Класифікатор професій з урахуванням Зміни 10 (наказ Мінекономіки від 25.10.2021 №810 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0810930-21#Text>); до обов'язкових компонентів внесено ОК3 Психологія освітньої діяльності, ОК4 Педагогіка сучасної школи, ОК5 Методика навчання біології та здоров'я людини у закладах загальної середньої освіти, ОК6 Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті, ОК7 Методика викладання дисциплін біологічного профілю у закладах фахової передвищої, вищої освіти; розділено та розширено до 15 кредитів педагогічну практику (<https://uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/77255>); згідно пропозицій стейкхолдерів внесено зміни до каталогів кафедральних вибіркових дисциплін (<https://uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/77043>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Із слів представників адміністрації ДВНЗ «УжНУ» жодні вагомі рішення щодо розвитку університету та освітнього процесу не приймаються без участі здобувачів ВО та органів студентського самоврядування. Представницьким органом студентського самоврядування ЗВО є студентська рада (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-self_government). Здобувачі ОП «Біологія» та представники студради факультету активно долучаються до періодичного перегляду ОПП, РП та інших процедур, які забезпечують покращення якості освітнього процесу. Зокрема врахування інтересів та побажань здобувачів ВО здійснюється завдяки регулярному проведенню онлайн опитувань щодо задоволеності ОПП Відділом моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/34556>). Реалізація анкетувань проводиться через використання Google Forms. Після завершення загальноуніверситетського опитування Відділ накопичує та узагальнює відповіді, проводить аналіз, представляє результати керівництву Університету, на вимогу гарант або декан факультету можуть зробити вибірку і персонально надіслати результати щодо конкретного факультету або ОПП. Анкетування включає запитання як відкритого, так і закритого типу, що дає можливість здобувачам повністю висловити свою думку щодо освітніх компонентів (які є зайві, або навпаки якими хотіли би доповнити ОПП). Із початком дистанційного періоду проводилося опитування «Дистанційне навчання очима студентів». За час роботи ЕГ в ДВНЗ «УжНУ» проводилося нове опитування «Мій керівник/наставник/ментор під час педагогічної практики» для спеціальності середня освіта. Гаранти можуть додатково до

загальноуніверситетських провести факультетські або кафедральні опитування та порівняти їх між собою, щоб всі зауваження і пропозиції мали можливість бути врахованими при перегляді ОПП. До проведення анкетування також долучаються органи студентського самоврядування, після чого на зборах студрад виносять на обговорення питання, які турбують здобувачів вищої освіти. Представники студентського самоврядування є членами вчених рад на факультетах та Вченої ради УжНУ, беруть участь в роботі стипендіальної комісії та аналізі успішності, присутні на засіданнях робочих груп щодо модернізації освітніх програм. Зокрема, при обговоренні нової ОП, яка акредитується, на засіданні робочої групи були присутні здобувачі ОПП «Біологія» другого (магістерського рівня) та представники органів студентського самоврядування (громадський декан – Реган А., голова профбюро – Гришечкина О., голова наукового товариства студентів та аспірантів біологічного факультету – Гуца О.). Серед пропозицій здобувачів було запропоновано збільшити обсяг практичної складової, розширити перелік баз проходження практики та ввести до каталогу кафедральних вибіркових дисциплін низку ВК: Методика проведення позакласної роботи з біології, Менеджмент закладів освіти, Академічна доброчесність (протокол засідання РГ №2 від 23.02.2024).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Відповідно до п.2.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>) одним із принципів, за якими будується система внутрішнього забезпечення якості освіти Університету, є залучення роботодавців до процесу забезпечення якості освітніх послуг. Основними роботодавцями, з якими співпрацює ЗВО для забезпечення якості ОПП «Біологія» за спеціальністю «014.05. Середня освіта. Біологія та здоров'я людини», є керівництво закладів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, ЗВО м. Ужгород та регіону. За участі роботодавців, які є членами Наглядової ради ЗВО та робочої групи, відбувається оновлення даної ОПП, з проєктом якої вони можуть ознайомитися на офіційному веб-сайті Університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/68216>). Зустрічі та обговорення із зовнішніми стейкхолдерами не обмежуються виключно засіданнями робочих груп, а проводиться співпраця на конкурсах МАН, під час спільних наукових проєктів, олімпіад, конференцій тощо. Під час інтерв'ювання роботодавці розповіли що, приймаючи здобувачів ОПП на практику, вони можуть бачити чого не вистачає їм у роботі та відштовхуючись від цього вносити побажання і пропозиції. Результат реалізації цієї ОПП відображається як через практикантів, так і через фахівців, яких вже безпосередньо приймають на роботу. Багато вчителів біології, здебільшого випускників УжНУ, постійно контактують із біологічним факультетом: регулярно проводяться практичні заняття для школярів на базі навчально-дослідних лабораторій, учні відвідують екскурсії, гарант, як викладач, бере участь у засіданнях учнівського самоврядування. Пропозиції також є можливість представити під час онлайн-анкетування стейкхолдерів на рівні університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/45531>) та факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78091>). Із деканом факультету та гарантом даної ОП постійно підтримує зв'язок управління освіти Ужгородської міської ради. На зустрічі із ЕГ були присутні двоє роботодавців, які безпосередньо брали участь під час останнього перегляду ОПП у складі робочої групи (директор ЗПППО к.п.н., доц. Сивохоп Я., директор ЗСО Гринчук М.). Зокрема було підтримано збільшення практичної складової навчального процесу, запропоновано ввести ВК «Методика виховної роботи в школі» та «Методологія науково-педагогічних досліджень в біології» та розширити методи неформальної освіти з тематики, враховуючи, що майбутні вчителі біології мають мати досвід позакласної і виховної роботи (протокол № 3 засідання робочої групи від 26.02.2024).

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Забезпеченням можливостей для працевлаштування, збором контактної інформації та формуванням бази даних щодо кар'єрного шляху випускників займається Підрозділ працевлаштування ДВНЗ «УжНУ» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-employment). Щороку у лютому Підрозділ приймає онлайн-резюме, які заповнюють і надсилають випускники, відповідно до яких надали на електронні скриньки надсилаються вакансії. Окрім того актуальні пропозиції щодо працевлаштування публікуються на вебсайті ЗВО (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-employment/vacancies) та у соціальних мережах Центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації і працевлаштування (https://linktr.ee/uzhnu.today?fbclid=PAaAaGyZwISw4KkvA75_ZbKmmH-oEai98cDEL6Ujw1ou6b8kU9rMvwFAVtm1c). У ЗВО традиційно два рази в рік проводиться Ярмарок вакансій (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/molod-uzhnu-znajomylasia-z-vakansiyami-krashchykh-robotodavtsiv-oblasti/2024-04-24-61404>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/studenti-uzhnu-na-yarmarku-vakansij-znajomilis-z-robotodavtsiyami.htm>), де здобувачі мали можливість поспілкуватися безпосередньо із самими роботодавцями, пройти навчальні тренінги щодо працевлаштування, написання резюме, проходження співбесіди, методів пошуку роботи через інтернет ресурси та офлайн інструменти, опанувати навички самопрезентації і фандрейзингу тощо. Підрозділ співпрацює з центром зайнятості, скотактовує випускників з роботодавцями для того щоб пришвидшити процес працевлаштування. Типовими траєкторіями працевлаштування випускників ОПП, що акредитується, є заклади загальної середньої освіти, заклади фахової передвищої освіти, ЗВО м. Ужгород та регіону на посаді вчителів біології та основ здоров'я, а також позашкільні навчальні заклади. Із слів зовнішніх стейкхолдерів багато вихідців із біологічного факультету займають керівні посади, стають завучами шкіл, гнучкі та швидко пристосовують доплинних умов сучасного ринку праці (подивитись відео). У ЗВО діє Міжнародна Асоціація випускників УжНУ (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/alumni_association/index.html). На рівні університету й факультету традиційно проводиться моніторинг результатів працевлаштування випускників щодо застосування ними ПРН у практичній діяльності, отримання побажань тощо. На веб-сайті Університету представлено посилання на анкету для

опитування стейкхолдерів, включаючи випускників ОПП «Біологія» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/56893>), та відповідно результати анкетування (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78091>). Згідно результатів анкетування, 95,5% респондентів працюють за отриманою спеціальністю (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/80322>). Результати опитувань враховуються робочою групою під час внесення змін при періодичному перегляді ОП. Під час інтерв'ювання з фокус-групою ЕГ дізналася, що одна із випускниць навчається на аспірантурі та є секретарем робочої групи з питань оновлення ОПП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг освітньої діяльності щодо забезпечення ОПП регламентується Положеннями про: систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>) та порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд ОПП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>). Протягом року відбувається опитування стейкхолдерів, яке включає три анкети: опитування здобувачів щодо якості ОПП, опитування випускників щодо якості наданих їм освітніх послуг та опитування роботодавців щодо якості підготовки випускників ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/40632>). Окрім того додатково робочою групою проводиться анкетування на біологічному факультеті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78091>). Результати опитувань зафіксують здебільшого позитивні оцінки проробленої роботи. Практично 100% респондентів підтверджують забезпечення права на вільний вибір дисциплін. Участь в процесах удосконалення ОПП беруть участь переважна більшість стейкхолдерів. Пропозиції із відкритих відповідей анкетування стейкхолдерів, авторів відгуків, рецензентів, учасників зустрічей з гарантом, академічною спільнотою, обговорювались на засіданнях кафедр, робочої групи та вчених рад факультету і ЗВО. В модернізованій ОПП «Біологія» 2023-24 н.р. враховано введення практики в різних типах освітніх закладів (заклади загальної середньої освіти, заклади фахової передвищої освіти, ЗВО); введення ОКЗ, ОК4, що відображає запит частини респондентів щодо психолого-педагогічної складової ОПП; оновлення кафедрального каталогу вибіркових дисциплін із врахуванням запиту на дисципліни педагогічного профілю; підвищення рівня професіоналізму НПП, інтеграції наукових здобутків в освітній процес, оволодіння сучасними інструментами освітньої діяльності зокрема публікаційною активністю, проходженням стажування/підвищення кваліфікації навіть за межами нормативної вимоги (6 кредитів протягом п'яти років) в тому числі за кордоном.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Чинна ОПП «Біологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.05 Середня освіта. Біологія та здоров'я людини проходить первинну акредитацію. Однак у процесі перегляду та оновлення даної освітньої програми були враховані окремі зауваження, отримані за результатами акредитації ОПП «Біологія» спеціальності Біологія та біохімія другого (магістерського) рівня вищої освіти у 2023-24 н.р. Зокрема, до участі в освітньому процесі залучаються спеціалісти практики (доц. Вакерич М., судовий експерт сектору молекулярно-генетичних досліджень Закарпатського НДЕКЦ (за сумісництвом), забезпечує викладання ОК «Генетика людини з основами медичної генетики») та представники роботодавців (к.п.н., доц. Сивохоп Я.М., директор ЗПППО, є головою ЕК із захисту кваліфікаційних робіт). Із списку рекомендованої літератури у робочих програмах вилучили російськомовну літературу, включаючи ту, яка видана на території країни-агресора. Посилено міжнародну діяльність здобувачів, які були залучені до участі у міжнародній науковій конференції (10.11.2023 р., Кошице, Словаччина), що проходила в рамках спільного словацько-українського проекту «Довкілля для майбутнього через наукову освіту». Під час інтерв'ювання гарант ОПП повідомив, що під час її перегляду брався до уваги досвід вітчизняних і закордонних ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Згідно Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>) процедури внутрішнього забезпечення якості ОП передбачають проведення моніторингу, оновлення та вдосконалення ОПП із залученням усіх учасників освітнього процесу, включаючи академічну спільноту ЗВО. Зокрема береться до уваги якість складу НПП, їх стажування та проходження підвищення кваліфікації, впровадження та розробка нових ОК, створення необхідних умов для організації навчання за кожною ОПП. Представники НПП залучаються до розробки НП. Щороку відбувається оцінювання здобувачами ВО науково-педагогічних і педагогічних працівників. Представниками академічної спільноти інших навчальних закладів рецензуються наукові публікації здобувачів ВО та навчально-методичне забезпечення дисциплін ОПП. Позитивні відгуки про ОПП «Біологія» були надані провідними науковцями у галузі педагогічної біологічної освіти науки України, зокрема проректором з наукової роботи Криворізького державного педагогічного університету д.п.н., професором Гаманюк В. та деканом природничого факультету Житомирського державного університету д.п.н., професором Романюк Р. У Статуті ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78309>) представлено

органи управління Університетом та присвоєння повноважень, зокрема, які стосуються забезпечення якості вищої освіти. Університет будує культуру якості на основі синтезу стабільного стратегічного бачення та здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Із інтерв'ювання ЕГ адміністративного персоналу забезпечення якості вищої освіти структуризується на рівні: ОСС та здобувачів, які беруть участь і впливають на процеси організації, наповненості ОПП; кафедри, яка відповідальна за впровадження ОПП та викладання тих чи інших дисциплін; факультету, який відповідає за організацію освітнього процесу та контроль за якістю; зовнішніх стейкхолдерів, які долучаються до моніторингу та оновлення ОПП; адміністрації ДВНЗ «УжНУ», яка безпосередньо визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, забезпечують студентоцентризований підхід, орієнтують на інновації.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За критерієм 8 Внутрішнє забезпечення якості ОПП відповідає рівню В. ЕГ констатує повну відповідність підкритеріїв 8.1 - 8.7. Дана ОПП активно розвивається, оновлюється, робоча група готова враховувати зміни сучасного освітнього середовища, враховуючи побажання та пропозиції всіх заінтересованих сторін. Для цього регулярно на рівні університету та факультету проводяться різносторонні моніторингові опитування.

Недоліки

Недоліків щодо контексту Критерію 8 не виявлено

Рекомендації

Для удосконалення ОПП «Біологія» ЕГ рекомендує продовжувати різносторонні моніторингові опитування груп стейкхолдерів, вивчати досвід акредитацій споріднених ОПП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На веб-сайті ДВНЗ «УжНУ» розміщені нормативні документи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>), які вичерпно регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, зокрема Статут (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78309>), Правила внутрішнього розпорядку (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>), Етичний кодекс (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60636>), Порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>), Положення про: організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78325>), порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>), систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), преміювання авторів та авторських колективів за наукові дослідження, опубліковані в виданнях, які індексуються в БД Scopus та/або WoS (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356>) тощо. Права і обов'язки безпосередньо здобувачів ВО регламентують: Порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>), Порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>), Положення про: академічну мобільність студентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>), порядок призначення і виплати стипендій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/14491>), атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>), перезарахування кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>) визначає дії працівників УжНУ щодо забезпечення зручності та комфорту під час перебування в ЗВО особам, що потребують допомоги. Діяльність ОСС визначається Положеннями про: студентське самоврядування (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/81072>), наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9199>). Окремо права та обов'язки НПП упорядковують Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>), Порядок атестації педагогічних працівників (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22632>), Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

З метою отримання побажань і пропозицій для подальшого аналізу та обговорення отриманої інформації у межах робочих груп та зустрічей із стейкхолдерами ДВНЗ «УжНУ» на офіційному веб-сайті пропонує проєкти освітніх програм (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/68216>). Серед списку назв освітніх програм присутнє покликання на проєкт освітньо-професійної програми «Біологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Під час інтерв'ювання з ЕГ начальник навчальної частини Штимак А. зазначив, що проєкт ОПП перебуватиме на обговоренні мінімум місяць. Фідбеки щодо проєкту ОПП усі заінтересовані сторони можуть надсилати на поштові скриньки кафедри генетики, фізіології рослин та мікробіології (kaf-genetics@uzhnu.edu.ua) та/або гаранта даної ОПП (mykhailo.vakerich@uzhnu.edu.ua).

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному веб-сайті ДВНЗ «УжНУ» (у вкладці Інфо-центр » Факультети » Біологічний факультет) знаходиться вичерпна інформація про ОПП 2023-2024 н.р. та 2024-2025 н.р, зокрема освітньо-професійні програми у повному обсязі, навчальні плани денної та заочної форм навчання, робочі програми обов'язкових ОК, каталоги загальноуніверситетських та кафедральних ВК та робочі програми вибіркових дисциплін на 2024-25 н.р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59445>). Запропоновані покликання активні та доступні для інформування усіх стейкхолдерів та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За критерієм 9 Прозорість та публічність ОПП відповідає рівню В. ЕГ констатує повну відповідність підкритеріїв 9.1 - 9.3. На офіційному веб-сайті максимально оприлюднюється повна інформація про офіційну та позакласну діяльність ДВНЗ «УжНУ», що чітко висвітлює прозорість і публічність закладу.

Недоліки

Недоліків щодо контексту Критерію 9 не виявлено

Рекомендації

Після затвердження проєкту ОПП на 2025-2026 н.р. доцільно було б опублікувати на веб-сайті ЗВО порівняльну таблицю з отриманими рекомендаціями та результатом їх обговоренням робочою групою.

Рівень відповідності Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група дякує за сприяння у роботі під час проведення акредитаційної експертизи першому проректору Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Сливці Олександру Георгійовичу, гаранту ОПП «Біологія» Вакеричу Михайлу Михайловичу, декану біологічного факультету Гасинець Ярославі Степанівні та всім учасникам зустрічей у фокус-групах.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>УжНУ Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.pdf</i>	hTdsNJCslRzu2/EQ+ShDAj1N7GmMeajIoLM1TMNi LGE=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Копійка Віра Вікторівна

Члени експертної групи

Хроленко Марина Володимирівна

Марків Віктор Степанович